

Evaluering af projektet

”Ung i uddannelse - Ung i job”

September 2025

Evaluering af projektet *"Ung i uddannelse - Ung i job"*

Carelink Gruppen

Analyse & Udvikling

Nørreport 26, 1. sal

8000 Aarhus C

www.carelinkgruppen.dk

Eftertrykning med tydelig kildeangivelse er
tilladt

Indholdsfortegnelse

1.0 Indledning	3
2.0 Evalueringens hovedpointer	4
3.0 Evaluators samlede vurdering af indsatsmodellen	5
4.0 Projektbeskrivelse	7
4.1 Projektets baggrund	7
4.2 Projektets formål	8
4.3 Målgruppe	8
5.0 Opfyldelse af resultatmål	9
5.1 Gennemførte forløb	10
5.2 Andel succesfulde forløb	11
6.0 Projektdeltagernes oplevelser af projektet	14
6.1 Projektparternes vurdering af indsatsen	14
6.2 Læring fra projektet	16
7.0 Økonomisk besparelspotentiale	21
7.1 Indsatsens økonomiske potentiale	21
7.2 Datagrundlag	22
7.3 De unge og andre interessenter	23
7.4 Kommunernes besparelser og alternativomkostning	25
Bilag	28
1. Aktiviteter i projektet	28
2. Evaluators aktiviteter i projektet	28
3. Økonomiske beregninger	31

1.0 Indledning

Denne rapport præsenterer den samlede evaluering af projektet *Ung i uddannelse - Ung i job*, som blev gennemført i Region Midtjylland i samarbejde med 13 kommuner i perioden 2023-2025. Det omfatter: Favrskov, Hedensted, Herning, Ikast-Brande, Randers, Ringkøbing-Skjern, Skanderborg, Skive, Viborg, Norddjurs Kommune og UU Nordvestjylland, der omfatter Holstebro, Lemvig og Struer Kommune.¹

Projektet har til formål at understøtte unge i overgangen til uddannelse og job gennem en særlig ungeguideindsats. Evalueringen er udarbejdet af Carelink Gruppen og bygger på kvantitative og kvalitative data: Start- og slutevalueringer på ungeniveau, interview med unge, ungeguider og samarbejdspartnere samt en økonomisk analyse af de mulige gevinster ved en forebyggende indsats.

Evalueringen er todelt: Den dokumenterer de konkrete resultater og erfaringer i projektperioden, og den bidrager med læring og perspektiver til den videre udvikling af ungeindsatsen i både kommuner og regionen. Evalueringen er et endeligt sammenskriv af fire delrapporter, der i projektperioden har bidraget med viden og indsigt til løbende læring og udvikling af projektet undervejs.

For en uddybende beskrivelse af aktiviteter i projektet samt evalueringen henvises til bilaget.

¹ Ikast-Brande Kommune forlod projektet i foråret 2025.

2.0 Evalueringens hovedpointer

Projektet *Ung i uddannelse - Ung i job* har i perioden 2023-2025 understøttet knap 1.500 unge i Region Midtjylland i overgangen fra grundskole og FGU til enten uddannelse eller job. Evalueringen viser, at ungeguideindsatsen gør en mærkbar forskel: Langt størstedelen af de unge kommer godt videre, oplever øget trivsel og mestring, og indsatsen rummer både sociale og økonomiske gevinster for kommunerne. Nedenfor præsenteres seks hovedpointer fra evalueringen.

1. **Høj succesrate:** 94,1 pct. af de unge, der har afsluttet et ungeguideforløb, er kommet videre i uddannelse eller job - og projektet overgår dermed målet om 90 pct. Særligt mange starter på erhvervsuddannelser (knap 40%), hvormed projektet også imødekommer en af de store samfundsmæssige fokusområder og adresserer udfordringen med mangel på faglærte.
2. **De unge tilkendegiver styrket trivsel og mestring:** De unge oplever samlet set en tydelig progression i selvtillid, tryghed og mestringskompetencer gennem deres forløb med en ungeguide. Gennemsnitsscorerne i slutevalueringen er konsekvent højere end ved startevalueringen. 47% af de unge, der både har besvaret start- og slutevaluering, tilkendegiver en øget mestringskompetence.
3. **Forebyggende og meningsfuld indsats:** Projektet tilgodeser de unge, der ofte falder mellem to stole - de har større behov end den gængse vejledning, men er ikke komplekse nok til mere indgribende indsatser. Ungeguiden er dermed et forebyggende initiativ, der adresserer frafald og marginalisering og blandt projektdeltagerne opleves som et vigtigt supplement til eksisterende tilbud.
4. **Stor gevinst af lille indsats:** Projektet bekræfter, at en relativt lille indsats kan have en stor effekt, og indsatsen understøtter nationale pejlemærker (Beskæftigelsesreformen, Ungeløftet og Trivselskommissionen) om tidlig, helhedsorienteret støtte, der forhindrer unges marginalisering.
5. **Fleksibilitet og opsøgende adfærd vurderes afgørende:** To hovedmodeller for organisering er identificeret. De har hver deres styrker og udfordringer. Fælles vurderes det, at det er afgørende med en fleksibilitet i rollen som ungeguide, og at der særligt sættes fokus på at sikre et stærkt samarbejde mellem ungeguide, UU-vejledere og uddannelsesinstitutioner.
6. **Økonomisk potentiale:** Kommunernes gennemsnitlige besparelser estimeres til ca. 56.500 kr. Alene beregnet ved, hvad de unge ellers ville have kostet på uddannelseshjælp. Selvom de kortsigtede gevinster varierer mellem kommunerne, vurderes indsatsen at være økonomisk bæredygtig på tværs af kommunerne - og de reelle, langsigtede gevinster (fx højere livsindkomst,

øgede skatteindtægter, reducerede offentlige udgifter samt reduktion af ensomhed, kriminalitet og misbrug) er sandsynligvis endnu større.

3.0 Evaluators samlede vurdering af indsatsmodellen

Projektet *Ung i uddannelse - Ung i job* har vist, at ungeguideindsatsen kan skabe mærkbare resultater for unge, som står i risiko for at blive hægtet af uddannelse og arbejdsmarked. Den centrale styrke i indsatsen er kombinationen af relationel støtte, muligheden for fleksibelt at møde den unge, der hvor den unge er og et efterværn, der sikrer, at ingen unge overlades til sig selv i den kritiske overgang.

Ungeguiderne har skabt et rum, hvor den enkelte unge mødes som et helt menneske, og hvor trivsel, motivation og praktiske barrierer håndteres parallelt med de konkrete skridt mod job og uddannelse. Denne tilgang imødekommer netop den baggrundsproblematik, som beskrives nærmere i afsnit 4.1: At en voksende gruppe unge i Region Midtjylland - og nationalt - har vanskeligt ved at navigere i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse og videre til arbejdsmarkedet, herunder at mange unge kæmper med mistrivsel, usikkerhed om egne evner og manglende netværk, hvilket øger risikoen for marginalisering. Med evalueringen vurderes det, at både projektet og indsatsen adresserer disse udfordringer direkte og succesfuldt formår at agere et forebyggende værn mod følgevirkningerne af disse.

I det følgende sættes indsatsen afslutningsvis ind i en bredere uddannelses- og beskæftigelsesmæssig kontekst, der understreger indsatsens positive bidrag på samfundsmæssigt plan.

Beskæftigelsesreformen: Resultater og tilfredshed i fokus

Beskæftigelsesreformen fra 2025 markerer et markant skifte i beskæftigelsespolitikken. Hvor styringen tidligere har været præget af proceskrav og detaljeret regulering, bliver der nu lagt vægt på to hovedmål:

- *Resultater* - om borgerne faktisk kommer i job eller uddannelse.
- *Kundetilfredshed* - hvordan både borgere og virksomheder oplever beskæftigelsesindsatsen.

Kommunerne får dermed en høj grad af metodefrihed og organisatorisk frihed. Denne frihed er ikke et mål i sig selv, men et middel til at skabe dokumenterbare resultater. Reformen understøttes af en ny målstyringsmodel, hvor staten vil følge op på resultater frem for aktiviteter, og hvor økonomiske incitamenter - herunder jobpræmier for de svageste grupper - skal styrke fokus på reelle effekter.

Ungeguideindsatsen passer ind i denne logik. Den demonstrerer, hvordan fleksible og relationelle metoder kan omsættes til konkrete overgange til uddannelse og job. Samtidig understøtter indsatsen en høj grad af tilfredshed blandt de unge, der

oplever at blive mødt med tillid, vedholdenhed og opmærksomhed. Også virksomheder, som modtager unge i praktik eller job, kan forventes at opleve bedre match og mere motiverede kandidater.

Ungeløftet: Ingen unge skal efterlades

Ungeløftet udtrykker en politisk ambition om, at flere unge skal i uddannelse, arbejde eller indgå i meningsfulde fællesskaber. Ingen unge skal med andre ord overlades til sig selv, hvis de falder ud af et forløb. Aftalen lægger vægt på en helhedsorienteret indsats, hvor uddannelses-, beskæftigelses- og sociale indsatser koordineres bedre, og hvor civilsamfund og erhvervsliv spiller en mere aktiv rolle.

Fokus er særligt på de unge, som gentagne gange falder fra eller oplever komplekse udfordringer. For denne gruppe er der behov for vedholdende opmærksomhed og sammenhæng i indsatsen, så de ikke mister fodfæstet permanent.

Ungeguideindsatsen vurderes at være et konkret udtryk for denne ambition. Den er helhedsorienteret i sin tilgang og arbejder både med trivsel, netværk, økonomi og praktiske forhold, samtidig med at den fastholder målet om uddannelse eller job. Indsatsen leverer dermed direkte på Ungeløftets målsætning om, at ingen unge skal overlades til sig selv, men at indsatsen skal tilpasses, følges op og fastholdes, indtil der er fundet en holdbar vej videre.

Trivselskommissionen: Fællesskab og robusthed som forudsætning

Trivselskommissionens arbejde dokumenterer, at mistrivsel er en stigende barriere for unges deltagelse i uddannelse og beskæftigelse. Kommissionen peger på, at unge i højere grad end tidligere oplever stress, ensomhed og lav tro på egne evner. Den anbefaler, at fremtidige indsatser fokuserer på tre centrale dimensioner:

- Troen på egne evner og ansvarsfølelse
- Deltagelse i meningsfulde fællesskaber
- Tidlig og vedvarende støtte til sårbare unge

Ungeguideindsatsen adresserer netop disse tre områder. Relationen til ungeguiden styrker de unges tro på egne evner. Ungeguidernes tilstedeværelse og tætte opfølgning sikrer, at støtten ikke ophører for tidligt, og ved at bygge bro til uddannelsesinstitutioner, virksomheder og civilsamfund understøtter indsatsen de unges deltagelse i fællesskaber. Dermed bliver trivsel ikke blot et mål i sig selv, men en integreret del af vejen mod varige resultater i uddannelse og beskæftigelse.

Perspektivering og sammenhæng

Samlet set vurderes det, at ungeguideindsatsen er et positivt bidrag til, hvordan man kan omsætte tre nationale pejlemærker til praksis:

- **Beskæftigelsesreformen:** Projektet dokumenterer, at metodefrihed kan bruges til at skabe konkrete resultater og høj tilfredshed hos de unge.
- **Ungeløftet:** Indsatsen leverer på løftets ambition om helhedsorientering og langvarigt ansvar for alle unge.
- **Trivselskommissionen:** Indsatsen gør trivsel og fællesskab til en aktiv drivkraft for unges uddannelses- og jobmæssige progression.

Ungeguideindsatsen anses derfor ikke kun at være et regionalt udviklingsprojekt men et eksempel på, hvordan nationale reformambitioner kan realiseres i praksis.

4.0 Projektbeskrivelse

4.1 Projektets baggrund

Region Midtjylland iværksatte projektet som svar på en række velkendte udfordringer i overgangen fra grunduddannelse og FGU til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse. Selvom hovedparten af de unge i regionen gennemfører en uddannelse og opnår stabil tilknytning til arbejdsmarkedet, er der fortsat en betydelig gruppe, som ikke får fodfæste. I 2021 var over 23.000 unge i alderen 16-29 år i Region Midtjylland på offentlig forsørgelse, svarende til 9,1 pct. af årgangen.

Flere af disse unge kæmper med komplekse udfordringer som psykiske vanskeligheder, sociale problemer, svage netværk eller ustabile familieforhold. DEFACTUMs sundhedsundersøgelse dokumenterer fx en markant stigning i unges oplevelse af stress, angst og depression fra 2017 til 2021.² Trivselskommissionens arbejde (2025) peger desuden på, at flere unge - særligt kvinder - oplever lavt selvværd og mistrivsel, mens unge mænd i stigende grad isolerer sig.³ En fælles udfordring er, at mange unge ikke oplever sammenhæng mellem deres hverdagsliv, fremtidige muligheder og de systemer, der skal støtte dem. Marselisborg Consultings analyse (nuværende Carelink Gruppen) af unge i Region Midtjylland viser, at barriererne ofte knytter sig til fravær af klare fremtidsmål, manglende struktur og stabilitet i hverdagen samt et udtalt behov for trygge relationer og voksne, der kan skabe kontinuitet.⁴

² DEFACTUM (2021). *Hvordan har du det?* Sundhedsprofil for Region Midtjylland & Trivselskommissionen (2025). *Afrapportering - Et dansk svar på en vestlig udfordring*.

³ Trivselskommissionen (2025). *Et dansk svar på en vestlig udfordring. Trivselskommissionens afrapportering*. Børne- og Undervisningsministeriet.

⁴ Marselisborg Consulting (2022). *Analyse af unge i Region Midtjylland*. Region Midtjylland.

Dette er baggrunden for projektet, som altså bygger på en erkendelse af, at der findes en gruppe unge, som har brug for en hånd i ryggen i overgangen mellem grundskole og uddannelse eller beskæftigelse. Ungeguiderne skulle derfor fungere som en støtteperson, der kan hjælpe den unge gennem overgangen og først slipper, når den unge har fået fodfæste.

4.2 Projektets formål

Formålet med projektet *Ung i uddannelse - Ung i job* har været at nedbringe andelen af unge i Region Midtjylland, som ikke påbegynder eller falder fra en ungdomsuddannelse, samt at understøtte flere unge i at få fodfæste i beskæftigelse eller på læreplads.

Selve indsatsen har en forebyggende karakter. Ungeguidernes opgave har ikke alene været at støtte unge i overgangen fra grundskole eller FGU til uddannelse eller job, men også at sikre, at sårbarheden hos målgruppen ikke udviklede sig til mere komplekse og ressourcetunge problemstillinger. Et centralt princip i indsatsen er, at ungeguiden først slipper den unge, når den unge er rodfæstet på den nye uddannelse eller job. Dermed adresserer projektet både en social og en økonomisk udfordring: at alt for mange unge i regionen risikerer at ende i varig marginalisering, hvis de ikke støttes i tide.

Derudover har projektet haft et lærings- og dokumentationsformål. Ved at gennemføre en løbende evaluering har projektet skabt viden om, hvilke metoder og greb der virker bedst i arbejdet med denne målgruppe. Evalueringen har dermed både bidraget til optimering af indsatsen undervejs og belyst, om en forebyggende, helhedsorienteret ungeindsats opleves som meningsfuld og kan indeholde et besparelspotentiale for kommunerne.

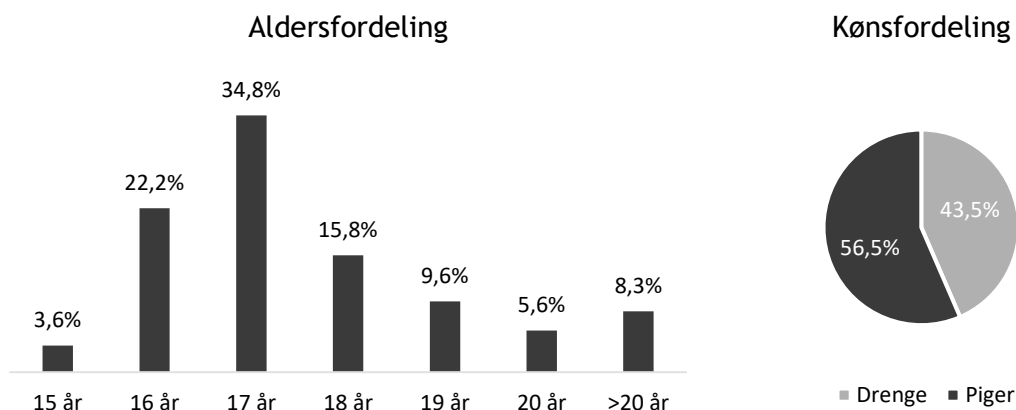
4.3 Målgruppe

Projektets målgruppe er unge i alderen 15-25 år, der enten selv - eller hvor netværket omkring den unge - udtrykker et behov for støtte i overgangen fra grunduddannelse eller FGU til uddannelse eller beskæftigelse. Målgruppen inkluderer udelukkende unge, der har brug for en støtte i overgangen, mens unge med større støttebehov, i medfør af anden lovgivning, ikke inddrages i projektet.

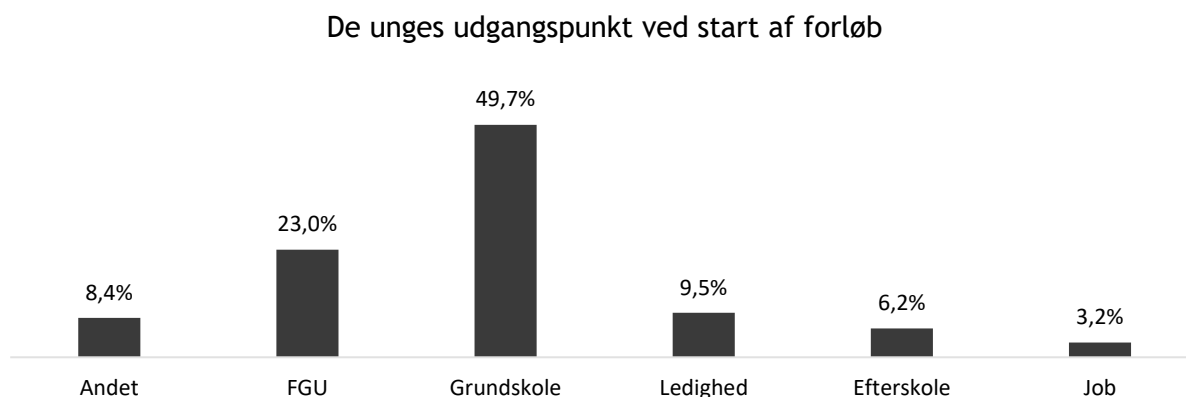
Målgruppen er undervejs drøftet og konkretiseret på projektets styregruppe- og netværksmøder og defineret ud fra en erkendelse af, at disse unge ofte falder mellem to stole, idet de har et større støttebehov end den gængse vejledning, men ikke kvalificerer sig til et mere ressourcetungt forløb. Udvælgelsen af målgruppen understøtter derfor projektets forebyggende formål ved at sætte fokus på unge, der er i risiko for frafald nærmere end unge, der allerede er frafaldet.

De unge i projektet

De unge i projektet har været mellem 15 og 25 år med en overvægt af 16- og 17-årige. 56,5 pct. af de deltagende unge er piger, imens 43,5 pct. er drenge.

I forhold til de unges udgangspunkt ved opstart af et forløb med ungeguide, rekrutteres 49,7 pct. direkte fra grundskolen, mens 23 pct. kommer fra FGU. Derudover ses mindre grupper af unge, som starter forløbet fra ledighed (9,5 pct.), efterskole (6,2 pct.), job (3,2 pct.) eller andre former for tilknytning (8,4 pct.).

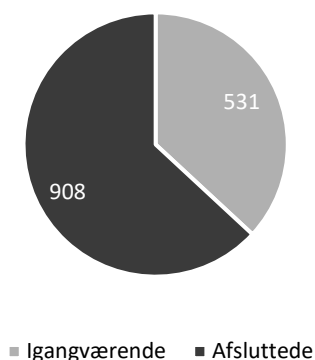
5.0 Opfyldelse af resultatmål

I det følgende præsenteres karakteristika ved de deltagende unge og de forløb, de har deltaget i, herunder demografiske karakteristika, start- og slutbeskæftigelse samt gennemsnitlig forløbsvarighed og succesrate. Disse skemaer er ajour frem til og med juli 2025, og forløb, der er opstartet eller afsluttet herefter, fremgår ikke af resultaterne.

5.1 Gennemførte forløb

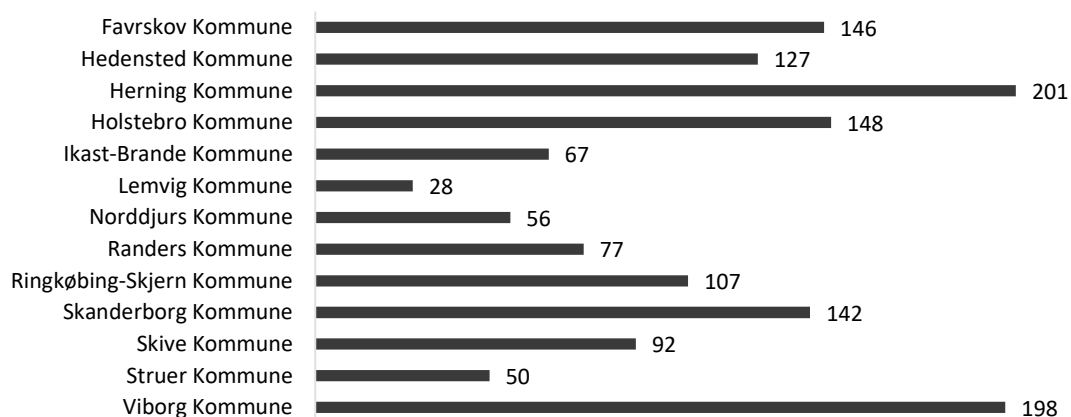
Af nedenstående ses det, at der pr. 31/7-2025 har været 1.439 unikke unge tilknyttet en ungeguide. Projektets målsætning var 1.393 forløb. Af disse er 908 forløb, svarende til 63 pct., afsluttet, mens 531 forløb, svarende til 37 pct. fortsat er i gang.

Fordeling af afsluttede og igangværende forløb

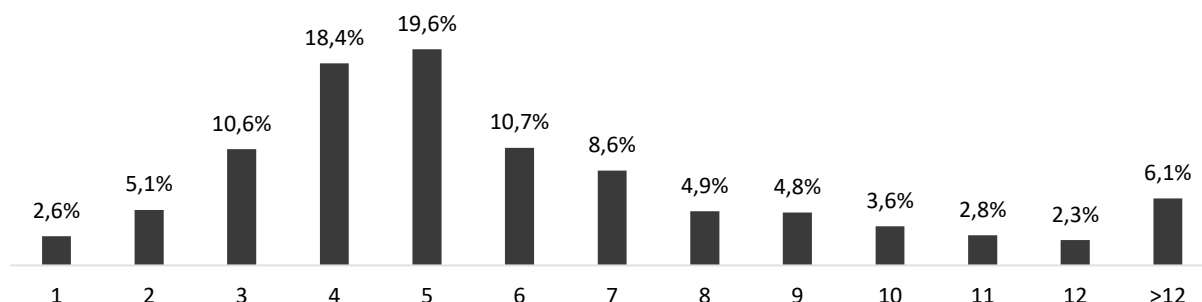
Antallet af forløb - både igangværende og afsluttede - for hver kommune ses herunder, og varierer mellem deltagerkommunerne. Det er forventeligt, taget kommunernes forskellighed ift. størrelse og demografi i betragtning og har allerede været indtænkt i projektets målsætninger fra start.

Antal forløb, fordelt på kommune

Vedrørende varigheden af afsluttede forløb ses der stor variation. De fleste forløb afsluttes efter enten fire eller fem måneder, og hovedparten af forløbene er afsluttet inden for syv måneder. Kun en mindre andel af forløbene strækker sig over længere tid (mere end otte måneder), hvilket indikerer, at unge typisk er tilknyttet en ungeguide i en relativt afgrænset periode, før forløbet afsluttes.

Fordeling af afsluttede forløbs varighed, opgjort på mdr.

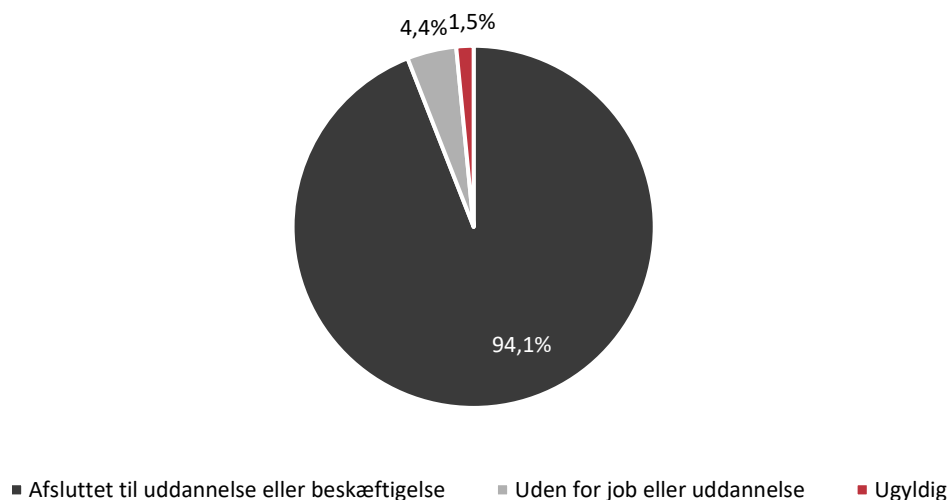

Den gennemsnitlige forløbsvarighed er 6 mdr., hvilket stemmer godt overens med projektets formål og ramme, hvor støtten netop skal finde sted i overgangen (typisk i perioden april/maj-oktober/november).

5.2 Andel succesfulde forløb

Af evalueringen kan det konkluderes, at 94,1 pct. af de deltagende unge, der ved tidspunktet for evaluering har afsluttet deres forløb, afslutter til enten uddannelse eller beskæftigelse.

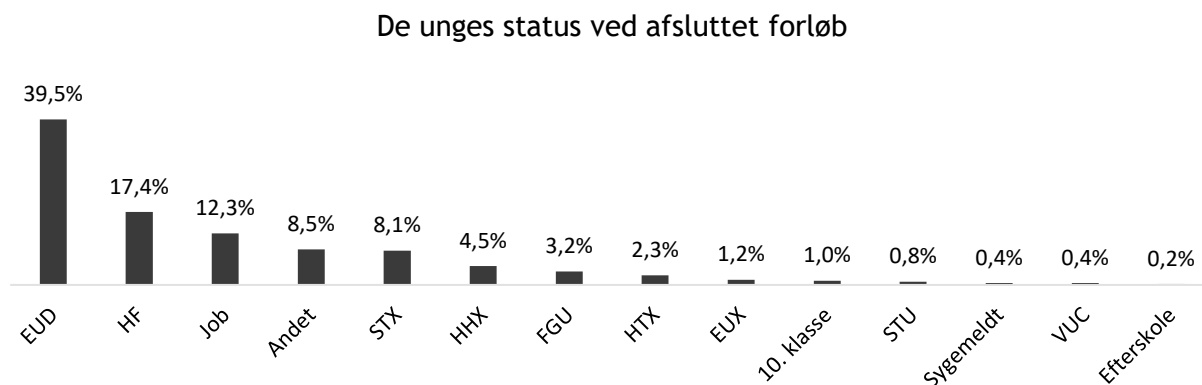
Succesrate ved afsluttede forløb

En høj succesrate, der overstiger projektets resultatomål om, at 90 pct. af de deltagende unge skal starte på en ungdomsuddannelse eller i beskæftigelse. 4,4 pct. afslutter ungeguideforløbet uden at være kommet videre og registreres som fortsat ledige, mens 1,5 pct. har en "ugyldig" afslutning, hvilket primært skyldes, at de er flyttet kommune eller land undervejs i projektet. Den høje andel af unge, der kommer godt videre efter forløbet med en ungeguide, peger på, at indsatsen i høj grad understøtter projektets formål om at hjælpe unge godt videre i deres overgang fra grundskole eller FGU til uddannelse eller job.

Af nedenstående figur ses de unges status, når forløbet med en ungeguide afsluttes. Her ses det, at et markant flertal (39,5 pct.) starter på en erhvervsuddannelse (EUD). Sammenlignes dette med en gennemsnitlig ungdomsårgang er det markant flere af de deltagende unge i projektet, der starter på en erhvervsuddannelse efter grundskolen⁵. Det vurderes meget positivt, at størstedelen af de unge starter på en EUD efter indsatsen mhp. samfundets nuværende behov for flere faglærte i fremtiden. Det vidner om, at ungeguiderne formår at støtte de unge i at træffe et velovervejet valg, som adskiller sig fra majoriteten af unge.

Derudover begynder 17,4 pct. på HF, mens 12,3 pct. går direkte i job. En mindre andel starter på STX (8,1 pct.), HHX (4,5 pct.) eller FGU (3,2 pct.). Ved gennemgang af uddybende kommentarer til kategorien 'Andet' vurderes det, at 4,8 pct. af denne forbliver uden uddannelse eller beskæftigelse, mens de resterende fra denne kategori på anden vis afsluttes til uddannelse eller beskæftigelse.

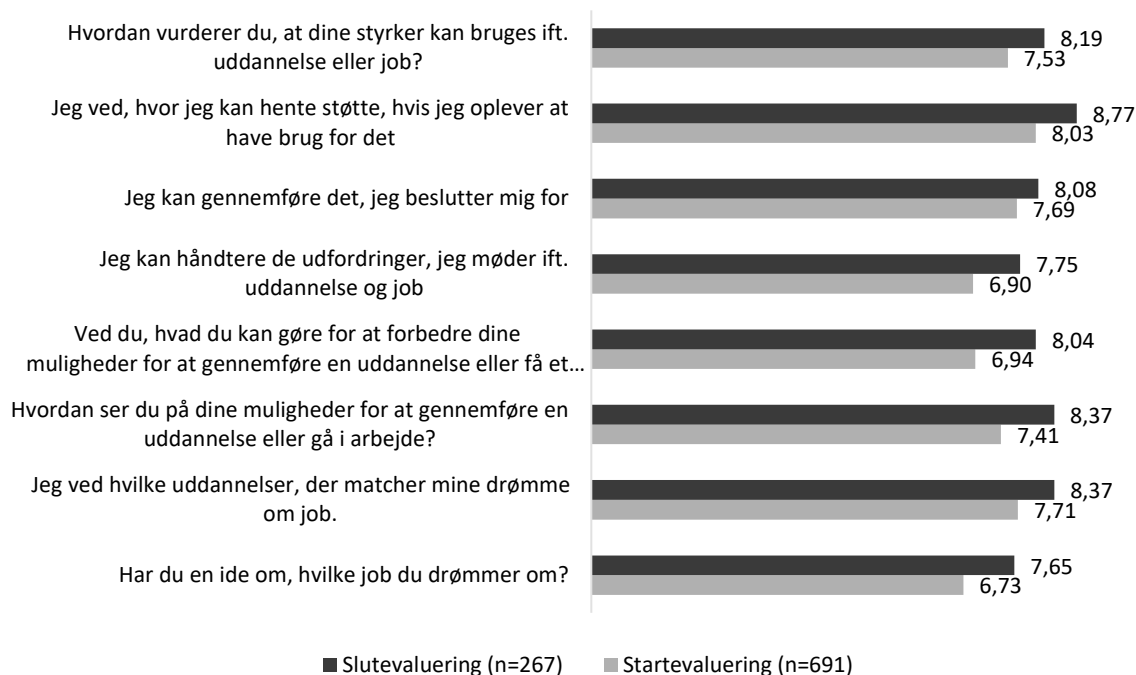
Det indikerer, at indsatsen har været succesfuld, og at langt de fleste unge ved afslutning på ungeguideforløbet er i uddannelse eller beskæftigelse.

De unges selvvalgte udgangspunkt og udvikling

De indledende og afsluttende start- og slutschema giver mulighed for at vurdere de unges udvikling på en række selvrapporterede parametre. Pr. 29. juni 2025 har 691 unge besvaret startskemaet, mens 267 har besvaret slutschemaet. Det er derfor ikke alle unge i projektet, der har besvaret spørgeskemaerne. Dog vurderes det som en repræsentativ stikprøve for målgruppen, som giver et indblik i de unges selvopfattede ressourcer. Figuren nedenfor illustrerer gennemsnitsscoren (på en skala fra 0-10) på for hhv. start- og slutevalueringerne.

⁵ DEA konkluderer i rapporten *"Hver ottende gennemfører en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen"* (2024), at andelen af en ungdomsårgang, der starter på en erhvervsuddannelse efter grundskolen ligger på 20-22 pct.

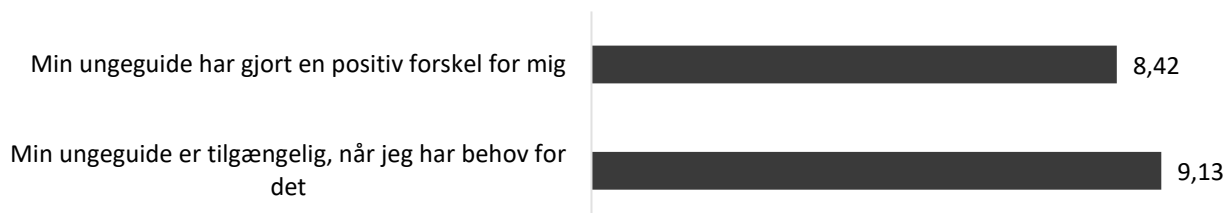
Gennemsnit på start- og slutevalueringsskema

Som figuren illustrerer, ses en gennemgående tendens til, at gennemsnitsscoren på de udvalgte spørgsmål er højere ved slutevalueringen end startevalueringen. Det indikerer, at ungeguideindsatsen systematisk har understøttet en fremgang ift. til både de unges oplevede mestringskompetencer. Ydermere viser evalueringen, at 47 pct. af de deltagende unge, der har besvaret både start- og slutevalueringen, tilkendegiver en øget mestringskompetence⁶. Målsætningen var 50 pct.

Foruden at gentage ovenstående spørgsmål indeholder slutevalueringsskemaet også spørgsmål om de unges oplevelse af deres ungeguide. Resultaterne viser de gennemsnitlige vurderinger på en skala fra 0-10, og der ses en høj gennemsnitlig vurdering fra de unge og generelt en positiv oplevelse ved at være tilknyttet en ungeguide. En oplevelse der uddybes nærmere i afsnit 5.0.

Oplevelse af ungeguidens hjælp

⁶ Ved undersøgelse af dette tages der udgangspunkt i de unges besvarelser vedrørende udsagnet "Jeg kan håndtere de udfordringer, jeg møder ift. uddannelse og job"

6.0 Projektdeltagernes oplevelser af projektet

Denne del af evalueringen bygger på kvalitative interviews med projektets unge deltagere, ungeguider, kommunale ledere og projektledelsen fra Region Midtjylland. Det kvalitative element giver et nuanceret billede af indsatsen gennem erfaringer fra disse.

Projektdeltagernes oplevelser af projektet beror på:

- Individuelle interviews med 10 deltagende unge i alderen 16 til 20 år
- Individuelle interviews med 11 kommunale ledere
- 10 interviews med i alt 13 ungeguides fra projektet
- Ét fokusgruppeinterview fra projektets to projektledere fra Region Midtjylland, der både har udarbejdet rammen for samt drevet projektet undervejs

6.1 Projektparternes vurdering af indsatsen

Gennem interviewene tegner der sig et tydeligt billede af, at ungeguideindsatsen på tværs af projektets aktører opleves som et værdifuldt tiltag for at højne de unges trivsel og understøtte en god overgang til uddannelse eller job.

De unges oplevelser

Blandt de unge deles en oplevelse af, at ungeguiden har skabt stabilitet og været et sikkerhedsnet i en periode, hvor de følte sig usikre og sårbare. Ungeguideforløbene har skabt tryghed, selvtillid og ro. Flere beskriver, at de føler sig bedre klædt på til skolestart, har fået større tro på egne evner og oplever en styrket evne til at håndtere udfordringer. Et perspektiv, der går igen i resultaterne i afsnit 4.2. Flere deltagere opsummerer deres udbytte af forløbet på følgende måde:

"Når der endelig er en, som tror på dig, og så kan man virkelige bare få følelsen af, at man kan alt, og sådan tvivler ikke på sig selv." - Ung

"Jeg er slet ikke så nervøs, som jeg var, fordi jeg føler, at jeg er meget mere forberedt nu." - Ung

"Jeg tror, jeg var landet samme sted, men jeg ville absolut ikke have haft den samme tryghed ved det. [...] Jeg er meget mere rolig og glæder mig faktisk helt." - Ung

Et gennemgående træk i de unges opfattelser af ungeguiden er den forskel, de oplever, på at tale med en ungeguide og andre voksne i deres liv. Hvor forældre ofte har klare holdninger eller bekymringer, opleves ungeguiden som neutral, lyttende og støttende:

"[Ungeguide] har jo ikke på den måde følelsesmæssige bånd. De [familie] har jo rigtig mange holdninger og meninger til, hvad jeg skal og ikke skal. Og [ungeguide] lytter bare og spørger, hvad jeg synes vil være en god idé." - Ung

"Mor og far kan godt have en lidt lukket mening til, hvad de selv mener [...] De kommer til at presse en lidt mere, end man egentlig skulle, fordi de ikke har oplevet nogen, der har prøvet det før." - Ung

På tværs af interviewene fremhæves også ungeguidens viden om uddannelsesmuligheder som noget, der adskiller sig fra andre voksne relationer i de unges liv. Flere italesætter, at ungeguiden har et større kendskab til forskellige veje at gå og har et større handlerum ift. at skabe afklaring om uddannelsesmuligheder og det ønskede mål:

"Jeg tror, hun har lidt mere styr på alt muligt, om sådan noget uddannelse og alt sådan noget. Hun har mere viden" - Ung

Derudover hæftede flere unge sig ved en forskel i tid og tålmodighed. Hvor andre voksne ofte opleves som pressede på tid, oplever de unge, at ungeguiden er til stede, og at den dedikerede tid, som medfølger ungeguidens rolle, medfører, at de unge ikke føler sig som en belastning.

Resterende projektparters oplevelser

Blandt de kommunale ledere og ungeguides italesættes det, at overgangen mellem grundskole og næste skridt ikke er et nyt fænomen, men at der med projektet opleves en styrket indsats, der adskiller sig fra andre ved at være proaktiv og forebyggende i sin karakter. Den opleves som et vigtigt supplement til eksisterende vejlednings- og støttetilbud, og det understreges især, at indsatsens fokus giver mulighed for at hjælpe en ny gruppe af unge, som tidligere ikke kunne tilbydes støtte. Det giver indsatsen en særlig forebyggende karakter, der ifølge de interviewede hæver den værdi.

Både ungeguides og de kommunale ledere italesætter indsatsen som meget meningsfuld og givende for de unge, og flere ungeguides oplever at have gjort en afgørende forskel for de unge:

"Det er enormt meningsfuldt. Jeg tror på, at jeg har gjort en afgørende forskel for de unges opstart og oplevelse med at starte et nyt sted." - Ungeguide

Særligt projektets fleksibilitet og friheden til at møde de unge, hvor de er, bliver set som central for, at ungeguiden kan lykkes med at understøtte den unge i overgangen. Blandt kommuner, hvor indsatsen er forankret i jobcentret, opleves især, at fleksibiliteten bryder med et mere rigtigt visitationssystem og giver mulighed for at hjælpe de unge hurtigere.

I forlængelse heraf nævnes det af projektledelsen, at de ud fra projektet kan konkludere, at en relativt lille indsats kan have stor positiv effekt efterfølgende, og ungeguiderne understreger vigtigheden af at være opsøgende i arbejdet:

”Vi er blevet klogere på nye tilgange. Det mest simple, vi har fundet ud af, er, hvor stor en forskel det giver, at vi er de opsøgende for den unge. Og det er let at implementere. Det tror jeg ikke, vi var nået til uden projektet, da det har tvunget os til at tænke anderledes.” - Ungeguide

Flere af de kommunale ledere understreger, at det særligt har været ungeguidernes personlige og relationelle kompetencer, der skaber et solidt fundament for at lykkes i forløbene. Evnen til at opbygge tillid på kort tid, tænke i kreative løsninger samt være rolig og anerkendende i sin tilgang vurderes som nøglekarakteristika på tværs af lederne. Dertil anses en høj grad af selvstændighed og en naturlig evne til at være opsøgende som vigtige elementer for at kunne lykkes i rollen som ungeguide.

Derudover nævner flere, at projektet har bidraget med mere viden om målgruppen og denne gruppe unge. De ser en vigtighed i at være opmærksomme på dem, der ikke umiddelbart gør sig bemærkede eller tydeligt indikerer et behov for støtte. Flere af ungeguiderne understreger samtidig, at et tydeligt engagement hos den unge og en motivation til at arbejde med sig selv og udvikle sig har været afgørende for indsatsens kvalitet. Tilsvarende understreger lederne, at indsatsens ”lettere” målgruppe er med til at højne indsatsens meningsfuldhed og effekt. En stor del af lederne giver også udtryk for, at de enten har besluttet at fortsætte med ungeguidenfunktionen eller inddrage delelementer af rollen i den nuværende vejledningsindsats ved at tildele nogle medarbejdere ressourcer til en forlænget støtte, efter projektet afsluttes. Endelig oplever projektlederne, at projektet overordnet set har været succesfuldt. Samlet set vurderes indsatsen som givende og meningsfuld blandt de unge i projektet, ungeguiderne, de kommunale ledere og projektets ledere (Region Midt).

6.2 Læring fra projektet

Funktionen som ungeguide har i de deltagende kommuner været forankret forskellige steder. I nogle kommuner har indsatsen været forankret i jobcenteret, i andre kommuner som en del af uddannelsesvejledningen. Af evalueringen kan det udledes, at organiseringen ikke har en afgørende betydning for kvaliteten af forløbene, de unge modtager, men i høj grad spiller ind ift. rekruttering af unge samt den vejledning og de løsninger, der findes frem til. Der rekrutteres fx flere unge udenfor skolesystemet blandt de kommuner, der har forankret indsatsen i jobcentret. Af evalueringen kan der udledes to hovedmodeller for, hvordan de deltagende kommuner har organiseret indsatsen lokalt. Modellerne har en række særskilte kendetegn, der beskrives nærmere i boksene herunder, og kommunernes valg af organiseringsmodel skyldes dels kommunens organisering, fordelingen af unge i kommunen samt ressourcetræk andre steder.

I model 1 er jobfunktionen som ungeguide tildelt én medarbejder, der arbejder som ungeguide på fuld tid. Projektledelse, koordinering og opfølgning varetages typisk af denne medarbejder i samarbejde med ledelsen, sideløbende med at denne medarbejder, alene, agerer ungeguide for unge med et behov for ekstra støtte. Typisk vil det administrative med dokumentation og journalisering enten varetages af ungeguiden selv eller en administrativ medarbejder.

I model 2 er jobfunktionen som ungeguide spredt ud på flere medarbejdere. Til forskel fra model 1 beskæftiger én af disse medarbejdere sig med projektet som sin primære arbejdsopgave (tovholderen). Det mere administrative samt projektledelse, koordinering og opfølgning varetages typisk af denne medarbejder, mens det vejledende aspekt af funktionen som ungeguide både varetages af tovholderen og de andre involverede medarbejdere.

Ved hver af de to modeller er der igennem de afholdte interviews identificeret en række styrker og udfordringer, som man bør holde sig for øje ved implementering af indsatsen andre steder. Disse præsenteres nedenfor og uddybes nærmere i de udarbejdede devalueringssrapporter.

	Model 1	Model 2
Styrker	<ul style="list-style-type: none"> • Skaber en tydelig prioritering af indsatsen og er dermed mindre skrøbelig overfor travlhed og andre belastninger • Giver mulighed for at tilføre nye kompetencer gennem ansættelse af en medarbejder, der ikke nødvendigvis har vejleder-erfaring • Skaber gode forudsætninger for specialisering i netop rollen som ungeguide og dermed kunne møde de unge på en anden måde end andre støttefunktioner og vejledere • Giver større skemamæssig fleksibilitet ift. at mødes med de unge • Sikrer de nødvendige ressourcer til mere opsøgende og kreativt samarbejde med eksterne samarbejdspartnere 	<ul style="list-style-type: none"> • Giver større mulighed for at matche ungeguiden med de unge og dermed imødekomme ønsker og hensyn ift. køn, alder og den unges udfordringer • Giver mulighed for at tage højde for medarbejdernes kompetencer og behov • Er mindre skrøbeligt overfor fravær og sæsonpræget arbejde • Har gode forudsætninger for forankring, da funktionen varetages af allerede eksisterende medarbejdere • Er fordelagtigt for kommuner, der dækker store geografiske områder, da flere medarbejdere kan nå bredere ud • Kan skabe gode forudsætninger for hurtigt at bygge en tæt relation mellem den unge og ungeguiden, da ungeguide ofte også er vejleder og derfor allerede kender den unges situation • Mindsker antallet af voksne, den unge skal forholde sig til • Giver gode forudsætninger for samarbejde og sparring, hvilket forebygger en ensporet tilgang • Tovholder sikrer prioritering af indsatsen • Giver mulighed for at tilføre nye kompetencer til teamet

Udfordringer	<ul style="list-style-type: none"> • Er udfordrende ift. fravær og arbejdets naturlige sæsonprægede struktur • Medfører en større kapacitetsmæssig begrænsning og kan medføre behov for prioritering mellem de unge • Skaber større risiko for kollegial isolering af ungeguiden og en oplevelse af ensomhed • Medfører mindre naturlig mulighed for sparring • Stiller større krav til den enkelte ungeguides kompetencer, da ungeguiden skal kunne håndtere mange forskellige unge og udfordringer 	<ul style="list-style-type: none"> • Kræver større rolleafklaring og koordinering mellem de medarbejdere, der varetager forskellige ansvarsområder i indsatsen • Kan være udfordrende at skelne mellem gængs vejledning og ekstraordinær indsats, hvormed det kan være svært at trække den ekstraordinære indsats tilbage, når vejleder og ungeguide er den samme (manglende forståelse fra den unge) • Kræver en medarbejder, der formår at sikre sig autonomi til at drive projektet uden at have personaleansvar • Kan kræve meget styring for at sikre, at medarbejderne ikke fortsat gør, som de plejer • Giver typisk anledning til dobbelt spidsbelastning, da vejlederopgaver og ungeguideopgaver typisk ligger i samme periode
--------------	---	--

Andre læringspunkter

Frihed og fleksibilitet

Ungeguiderne uddyber, at den tidligere omtalte frihed har været positiv for deres motivation og handlerum i arbejdet, men samtidig har gjort det udfordrende at rammesætte rollen både internt og eksternt. Projektledelsen italesætter, at projektet meget bevidst er gennemført med en stor grad af fleksibilitet for at skabe rum til lokale tilpasninger i de enkelte deltagerkommuner - netop med afsæt i kommunernes forskellige udgangspunkter, organiseringer, rammer og allerede etablerede indsatser. Projektledelsen har oplevet fleksibiliteten som afgørende for, at kommunerne indledningsvist så et potentiale i deltagelse i projektet, og at den er med til at sikre, at der med indsatsen gives en *ekstra* understøttelse af de unge.

Projektledelsen udtrykker overraskelse over, at de frie rammer opleves som udfordrende blandt ungeguiderne, og har oplevet et markant større behov for fælles klarhed og et fælles udgangspunkt på tværs end forventet. Dette på trods af at det ikke har været intentionen med projektet at skabe en fælles linje på tværs af kommuner. Samtidig overvejer projektlederne, om en tydeligere tværgående beskrivelse af ungeguidens rolle ville have hæmmet muligheden for lokal tilpasning, hvilket ville have hæmmet muligheden for lokal forankring af indsatsen på sigt.

Det anbefales derfor, at man sikrer en lokal rolleafklaring, som kan formidles både internt i de kommunale afdelinger og eksternt til grundskoler, ungdomsuddannelser og arbejdspladser for at højne bevidstheden om, hvad en ungeguide er og kan bidrage med.

Rekruttering

Flere af de interviewede ledere omtaler, at UU-vejledningen er den mest naturlige rekrutteringskanal, da vejlederne allerede har direkte kontakt til unge med et potentielt behov for ekstra støtte. Samtidig har de erfaret, at UU hurtigt bliver en flaskehals, hvorfor flere har anvendt alternative kontaktformer til de unge, herunder uddeling af flyers, deltagelse på lokale lærermøder, afholdelse af oplæg i klasserne, invitationer til gruppeforløb samt deltagelse ved udslusningssamtaler fra FGU.

I de kommuner, hvor ungeguiderne sideløbende arbejder som vejledere eller er organisatorisk placeret sammen med vejlederne, har opsporingen af relevante unge været lettere. Kommuner, hvor ungeguiderne ikke organisatorisk er forankret med UU-vejlederne, har modsat oplevet udfordringer med at rekruttere unge til projektet, og særligt i kommuner, hvor indsatsen er forankret i jobcentret, har man erfaret, at der skal opbygges et solidt samarbejde med UU for at kunne rekruttere unge fra grundskolerne. Modsat har denne organisering givet anledning til, at flere ledige unge deltog i projektet, hvilket ligeledes vurderes positivt.

Det anbefales derfor, at man sikrer en tæt kontakt mellem ungeguide og UU-vejlederne, uanset organisering samt at man skaber plads til alternative rekrutteringskanaler.

Det interne samarbejde

Internt i kommunerne har ungeguiderne typisk deltaget i faste møder med vejledere, mentorer og ledere. Disse møder har været et vigtigt forum for sparring, forventningsafstemning og koordinering og givet anledning til at sætte projektet på dagsordenen i en bredere kontekst. Særligt i kommuner, hvor rollen som ungeguide har været placeret hos én medarbejder, har det været afgørende, at ungueguiden integreres i organisationen og får et stærkt netværk, han eller hun kan benytte sig af:

"Vi mødes hver 3. uge. Det handler kun om [ungeguiden] og projektet. Vi snakker ikke om andet, men kun ind i hvordan vi understøtter, at vi kommer godt videre, men også ift. nogle faglige drøftelser af de initiativer, vi har lavet ift. forankring og hjælpe ham med sparring. (...) Vi ville undgå, at [ungeguiden] ikke blev for ensom - heller ikke fagligt." - Kommunal leder

Projektledelsen udtrykker en oplevelse af, at projektet har udfordret en række typiske arbejdsgange i den kommunale struktur. Her italesættes særligt, at projektets formål med at sætte den unge og den unges behov i centrum, udfordrer den gængse kommunale organisering og typiske siloopdeling mellem afdelinger, fx et begrænset samarbejde mellem jobcenter og UU-vejledning. Projektlederne har erfaret, at muligheden for at understøtte den enkelte unge netop der, hvor den unge har behov kan være begrænset, og at støtten i mange tilfælde gives med udgangspunkt i egen silo fremfor på tværs, fordi der organisatorisk kan blive for langt mellem de kommunale indsatsområder. Derfor ser de et potentiale i at styrket samarbejdet på

tværs af kommunens afdelinger yderligere for at skabe et endnu stærkere udgangspunkt for understøttelse af den enkelte unge, hvilket også ville øge indsatsens positive effekter.

Samarbejds-mæssigt har en række netværksmøder ageret ramme for sparring og drøftelse af udfordringer og erfaringer i arbejdet med de unge på tværs af ungeguiderne. Projektledelsen har erfaret, at netværksmøderne har krævet en væsentligt skarpere styring og planlægning end først antaget. Forventningen var indledningsvist, at ungeguiderne selv kunne bidrage til planlægningen og faglige dilemmaer på møderne for at sikre relevans og praksisnære drøftelser af det, der fyldte i praksis. Projektlederne har dog en oplevelse af, at dette kun i begrænset omfang er lykkedes, og at det har været udfordrende at engagere ungeguiderne i planlægningen af møderne. I samme ombæring italesætter de, at individuelle dialoger med de enkelte ungeguides og kommuner har skabt en stor tillid og fortrolighed mellem projektlederne og ungeguiderne, og at det samtidig har givet projektlederne et godt indblik i praksis.

Derudover nævner de en oplevelse af, at netværksmødernes tiltænkte intention som fora for sparring og inspiration har været udfordret af en begrænset relaterbarhed mellem ungeguiderne. De forskellige kommunale organiseringer og ungeguidernes forskellige udgangspunkter har vist sig at være en begrænsning for deres oplevede udbytte af sparring på tværs fremfor, at det blev et rum for inspiration og læring. Blandt ungeguiderne deles denne oplevelse, og flere giver udtryk for, at et mere fælles udgangspunkt med et fælles metodisk afsæt ved projektets start kunne have bidraget til at øge indsatsens positive effekter endnu mere og højne muligheden for sparring og fælles læring på tværs:

"En af projektets styrker er, at det er kommunespecifikt. Men det giver mening at have en fælles ramme til netværksmøderne f.eks. i forhold til metodikker. Vi kunne have haft et fælles sprog. Det ville jeg have forestillet mig kunne have givet nogle mere frugtbare og indholdsrige netværksmøder." - Ungeguide

Som tidligere nævnt har en fælles forståelse af rollen på tværs af kommunerne dog ikke været en ambition i projektet fra projektledernes side, da det ville udfordre den store grad af fleksibilitet og lokal tilpasning, som er vægtet højest i rammesætningen.

Det eksterne samarbejde

Ungeguiderne nævner et vigtigt samarbejde med grundskoler og uddannelsesinstitutioner, og mange fremhæver, at indsatsen har styrket deres dialog med ungdomsuddannelserne. Indsatsen har været med til at skabe en større snitflade og givet plads til, at vejledere på den nye uddannelse kan lære den unge at kende og komme godt i gang, inden ungeguiden slipper den unge. Det giver et bedre flow og højner, ifølge en leder, kvaliteten af den understøttelse de unge får:

"Det har gjort en kæmpe forskel i samarbejdet med ungdomsuddannelserne. Nu er vi fri for at stå med korslagte arme og mukke over, at de ikke tager fat fra dag 1. Det at vi har en ungeguide på sidelinjen, der professionelt kan være med til det - det giver en trivselsmæssig forskel og en kvalitetsmæssig forskel." - Kommunal leder

Samtidig italesætter flere, at det har krævet en betydelig indsats at opbygge de nødvendige relationer og kontakter, der skal til for at sikre en helhedsorienteret indsats omkring den enkelte unge. Flere ungeguides har oplevet det som udfordrende at "få hul igennem" og anbefaler derfor, at man sætter fokus på opbyggelse af det nødvendige lokale netværk for at skabe det bedste fundament for understøttelse af den unge på tværs. Blandt kommuner, hvor rollen som ungeguide er fordelt ud på flere allerede ansatte vejledere, har denne proces været lettere, da grundlaget for en tæt dialog og et samarbejde omkring unge allerede eksisterer i kraft af vejledernes snitflade med både grundskoler og uddannelsesinstitutioner.

Etablering af denne kontakt og et stærkt samarbejde kan med fordel understøttes af materiale, der beskriver ungeguidens funktion og arbejde.

7.0 Økonomisk besparelspotentiale

Projektet har ikke alene haft betydning for de unges trivsel og tilknytning til uddannelse og beskæftigelse. Af evalueringen og de følgende afsnit om besparelspotentiale ses der nemlig tegn på, at indsatsen skaber økonomiske gevinster for deltagerkommunerne.

Evalueringen af det økonomiske potentiale er gennemført af to omgange; én i foråret 2025 med data fra projektets start og frem til januar 2025 og én med data til og med juni 2025 for at sikre det stærkest mulige datagrundlag og flest deltagende unge. Den samlede evaluering tager udgangspunkt i den seneste version. Resultaterne peger samlet set på, at indsatsen kan bidrage til færre fremtidige forløb på offentlig forsørgelse og skabe kommunale besparelser - med store forskelle på tværs af kommuner og forudsætninger. De overordnede resultater og nuancer gennemgås i de følgende delafsnit.

7.1 Indsatsens økonomiske potentiale

Den økonomiske evaluering indikerer, at projektet har haft en positiv effekt på de unges overgang til beskæftigelse eller uddannelse, hvilket indikerer et besparelspotentiale for samtlige kommuner på nær én. Den gennemsnitlige estimerede besparelse er på 56.535 kr. per ung og varierer fra -16.509 kr. til 180.142 kr.

Selvom de absolutte økonomiske besparelspotentialer er relativt små på den korte bane, vurderes det, at indsatsen kan have stor social betydning for de unge, der opnår en mere stabil tilknytning til uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet. Dette

billede forstærkes af, at projektet viser social økonomisk bæredygtighed på tværs af kommuner, selv med et konservativt estimat. De reelle besparelser kan være endnu større, hvis langsigtede effekter som højere livsindkomst, færre offentlige ydelser og sundhedsudgifter medregnes. Disse vil desuden akkumuleres over tid og agere som ringe i vandet, der blot forstærker den økonomiske gevinst.

De observerede besparelser afhænger dog ikke kun af indsatsens implementering, men også af de strukturelle beskæftigelses- og uddannelsesmæssige rammevilkår i de enkelte kommuner. Derfor bør variationen mellem kommunerne ikke udelukkende fortolkes som en forskel i indsatsens effektivitet, men også som et resultat af lokale forhold.

7.2 Datagrundlag

Den økonomiske analyse baserer sig på flere datakilder, som samlet gør det muligt at vurdere, om ungeguideindsatsen har ført til færre unge på offentlig forsørgelse og dermed økonomiske gevinster for deltagerkommunerne.

Der tages udgangspunkt i projektets start- og slutschemaer, som indeholder oplysninger om de unges beskæftigelses- og uddannelsesstatus, startinstitution og øvrige baggrundsforhold. Startskemaerne giver et overblik over de unges udgangspunkt, mens slutschemaerne viser deres status efter forløbet. Derudover indgår data på lønudgifter til ungeguider fra de deltagende kommuner, hvilket gør det muligt at beregne en gennemsnitlig enhedsomkostning pr. forløb.

Evalueringen bygger desuden på eksterne kilder fra Danmarks Statistik og Jobindsats.dk, som blandt andet bruges til at vurdere de unges beskæftigelsesfrekvens uden indsatsen og til at estimere de gennemsnitlige udgifter til uddannelseshjælp. Endelig er der med afsæt i data fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet etableret en kontrolgruppe for alle deltagende kommuner bestående af unge med tilsvarende karakteristika og risikofaktorer som projektets målgruppe.

Data er opgjort ved udgangen af juni 2025, og kun unge, der har afsluttet deres forløb på dette tidspunkt, indgår i analysen. Det betyder, at unge med længere og potentielt mere komplekse forløb ikke medtages i effektmålingen.

Potentielle omkostninger ved ledighed, der ikke er inkluderet

Kortlægningen af besparelspotentialet i den økonomiske analyse baserer sig udelukkende på, *hvad en ung ellers ville have kostet kommunen i uddannelseshjælp* - samt tilhørende drift- og administrationsudgifter. Det er dermed et konservativt estimat, idet der alene fokuseres på forskellen i ydelse.

Det er dog væsentligt at være opmærksom på, at flere andre forhold potentielt påvirkes af en ungeguideindsats, men disse er ikke medregnet i den økonomiske beregning. Lind Foundation⁷ har (med reference til VIVE og Sundhedsstyrelsen) fx fremskrevet årlige samfundsmæssige omkostninger ved social udsathed og ensomhed til henholdsvis 96.380 kr. og 11.046 kr. pr. person. Tilsvarende har tidligere analyser fra KORA⁸ dokumenteret en klar sammenhæng mellem ledighed og øget brug af sundhedsydelser samt overrepræsentation i kriminalitetsstatistikker.

Langtidsperspektivet på offentlig forsørgelse er heller ikke inkluderet. Som eksempel herpå kan nævnes, at den gennemsnitlige forløbsomkostning for uddannelseshjælp i deltagerkommunerne stiger markant fra ca. 22.000 kr. for unge i alderen 16-19 år til knap 79.000 kr. for unge i alderen 20-24 år. Risikoen for at overgå til mere omkostningstunge forsørgelsesydelser eller forblive i længerevarende ledighed er heller ikke medregnet. Derudover er forskellen i livsindkomst mellem ufaglærte og uddannede betydelig - og har både samfundsøkonomiske og individuelle konsekvenser, som heller ikke indgår.

Eksempler på omkostninger, der *ikke* er inkluderet

- Social udsathed
- Ensomhed
- Øgede udgifter til sundhed og psykiatri
- Længerevarende forløb på offentlig forsørgelse
- Øget risiko for at begå kriminalitet
- Overgang til omkostningstungere aldersgruppe
- Overgang til omkostningstungere forsørgelsestype
- Forskelle i livsindkomst ml. faglært og ufaglært

Det betyder samlet set, at beregningens estimater må betragtes som konservative. De giver et forsigtigt billede af besparelspotentialet og undervurderer sandsynligvis den fulde økonomiske effekt, som en velfungerende ungeguideindsats kan have - både på individ- og samfundsniveau.

7.3 De unge og andre interessenter

For at kunne vurdere indsatsens effekt er det væsentligt at identificere, hvilke aktører der påvirkes af ungeguideindsatsen. Nogle interessenter er direkte berørt og indgår i beregningen, mens andre kun indirekte påvirkes og derfor ikke medtages.

I beregningen inddrages tre centrale interessenter; de unge, kommunerne og ungeguiderne. De unge udgør projektets hovedmålgruppe og er dem, der i sidste ende

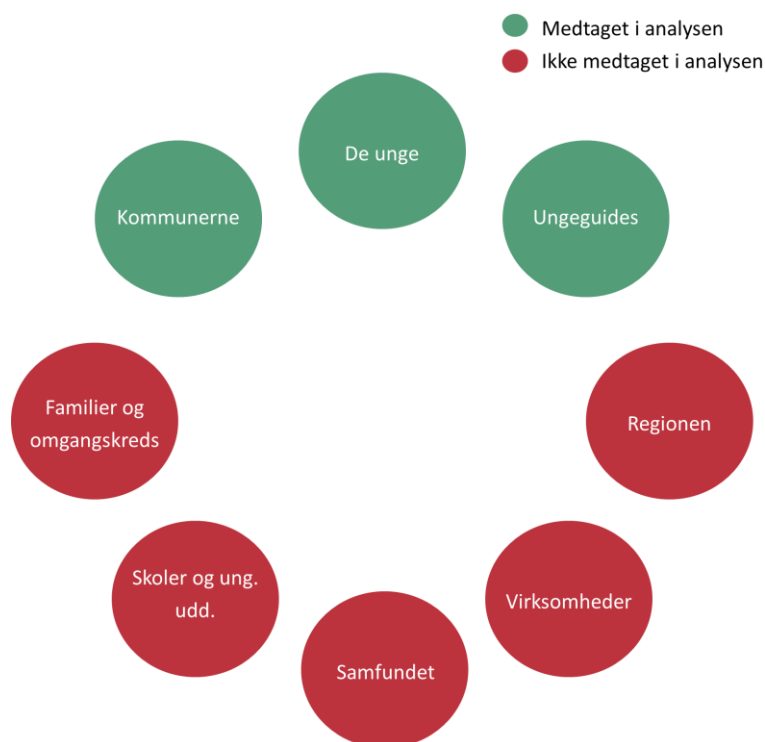
⁷ Lind Foundation (2023). *Social Return on Investment – Evalueringsrapport 2022, Fundamentet*.

⁸ KORA (2015). Potentialeberegning af beskæftigelse for udsatte ledige: Teknisk rapport (Rapport nr. 10734). Region Hovedstaden.

skal hjælpes tættere på uddannelse eller job. Kommunerne er de økonomiske aktører, der potentielt opnår besparelser ved, at færre unge modtager offentlig forsørgelse. Ungeguiderne repræsenterer selve indsatsen og indgår derfor i beregningen af indsatsens omkostninger.

Derudover findes en række øvrige aktører, som kan forventes at opleve positive effekter, men som ikke indgår i de økonomiske beregninger. Det gælder fx de unges familier og omgangskreds, som kan opleve øget trivsel, hvis den unge klarer sig bedre, men hvor det er vanskeligt at kvantificere effekten. Regionerne kan på længere sigt opleve lavere udgifter til sundhedsydelser, som tidligere analyser fra KORA har peget på (2015), men datagrundlaget muliggør ikke en præcis opgørelse. Skoler og ungdomsuddannelser kan få glæde af, at flere unge gennemfører deres uddannelse, og virksomheder kan drage fordel af en styrket tilgang af arbejdskraft. Endelig kan samfundet samlet set opnå en gevinst i form af højere skatteindtægter og lavere sociale udgifter, når flere unge opnår en varig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Den økonomiske beregning fokuserer dog udelukkende på den effekt, kommunen oplever - i form af sparede udgifter til uddannelseshjælp. De øvrige potentielle effekter anerkendes som væsentlige, men er ikke medtaget, da det er vanskeligt at isolere deres præcise tilskrivning til netop denne indsats. Det samlede aktørnetværk er visualiseret herunder.

7.4 Kommunernes besparelser og alternativomkostning

I det følgende adresseres spørgsmålet om, hvor meget hver kommune sparer pr. ung, der undgår et forløb på uddannelseshjælp som følge af et ungeguideforløb.

De kommunespecifikke besparelser sammenholder de gennemsnitlige omkostninger til uddannelseshjælp med den faktiske varighed af forløb i hver kommune (*alternativomkostningen*). Beregningen tager desuden højde for aldersfordelingen blandt de unge i indsatsen, da længere forløb på ydelse typisk ses hos ældre aldersgrupper. Dertil fratrækkes den kommunale enhedspris for et forløb med en ungeguide for at give et retvisende billede af nettobesparelsen. Den konkrete metode til beregning af den kommunale enhedspris fremgår af bilaget.

Tabellen nedenfor viser den økonomiske besparelse de respektive kommuner opnår pr. ung, der undgår et forløb på uddannelseshjælp som følge af ungeguideindsatsen.

Kommune	Besparelse pr. undgået forløb på udd.hjælp
Favrskov	9.340,65 kr.
Hedensted	15.634,49 kr.
Herning	15.148,76 kr.
Holstebro	12.557,37 kr.
Lemvig	13.493,62 kr.
Norddjurs	11.162,72 kr.
Randers	12.745,38 kr.
Ringkjøbing-Skjern	17.661,35 kr.
Skanderborg	14.428,22 kr.
Skive	14.810,77 kr.
Struer	30.143,20 kr.
Viborg	23.066,29 kr.

Tabellen viser en betydelig variation mellem kommunerne. Denne variation skyldes blandt andet forskelle i forløbsvarigheder, kommunernes gennemsnitlige ydelsesniveau samt den aldersmæssige sammensætning af indsatsgruppen. I nogle kommuner er de gennemsnitlige varigheder af forløb på uddannelseshjælp længere, hvilket øger den potentielle besparelse, mens andre kommuner har kortere varigheder, hvilket resulterer i mere beskedne besparelser. Årsagerne til variationen uddybes på næste side.

Kommunernes samlede besparelser og alternativomkostning

For at vurdere den samlede besparelse pr. kommune sammenlignes andelen af de unge i projektet, der afslutter deres forløb til beskæftigelse eller uddannelse med et skøn for hvor mange, der ville have opnået samme status uden indsatsen. Dette skøn findes ved at sammenholde kommunens afsluttede forløb i projektet med andelen i

job eller udd. i kontrolgruppen. Forskellen mellem dette estimat og det faktiske antal unge i job eller udd. anvendes til at beregne den samlede økonomiske gevinst.

Tabellen nedenfor viser de samlede besparelser pr. kommune, som varierer fra - **16.509 kr.** til **180.142 kr.** Selv med et konservativt estimat, der kun medregner kortsigtede omkostninger til uddannelseshjælp, opnår - på nær én - alle kommuner en økonomisk besparelse. Selvom niveauet varierer, er det bemærkelsesværdigt, at projektet konsekvent er økonomisk bæredygtigt på tværs af alle (*undtagen én*) kommuner. De reelle besparelser ville højst sandsynligt være markant større, hvis langsigtede effekter som højere livsindkomst, færre offentlige ydelser og sundhedsudgifter inkluderes i beregningen. Dette understreger projektets økonomiske potentiale ud over de direkte målbare besparelser og understøtter evalueringens tidligere fund og de deltagende parterers oplevelse af indsatsen som meningsfuld.

Kommune	Andel afsluttede forløb i job/udd. fra projektet	Andel i job/udd. i kontrolgruppe	Antal unge, der undgår uddannelseshjælp	Samlet besparelse
Favrskov	91% (91/100)	88,1%	3,0	27.555 kr.
Hedensted	89,1% (49/55)	80,8%	4,5	71.078 kr.
Herning	98,6% (145/147)	90,6%	11,9	180.142 kr.
Holstebro	94,5% (104/110)	89,2%	5,9	73.492 kr.
Lemvig	100% (22/22)	87%	2,9	38.592 kr.
Norddjurs	100% (24/24)	82,6%	4,2	46.682 kr.
Randers	93 % (53/57)	87,4%	3,2	40.919 kr.
Ringkjøbing-Skjern	94,3% (50/53)	85,4%	4,8	84.147 kr.
Skanderborg	90,6% (48/53)	92,7%	-1,1	-16.509 kr.
Skive	100% (34/34)	87,6%	4,2	62.442 kr.
Struer	97,4% (37/38)	91,4%	2,3	68.938 kr.
Viborg	90,6% (125/138)	90,6%	0,0	946 kr.

Hvad skyldes variationen i besparelser?

Som nævnt er variationen i de samlede besparelser mellem kommunerne iøjnefaldende. Nedenfor er der derfor identificeret de tre væsentligste årsager hertil.

1. **Gennemsnitlig varighed af forløb på uddannelseshjælp:** Varigheden af et forløb på uddannelseshjælp varierer markant mellem kommunerne, hvilket direkte påvirker den potentielle besparelse. For eksempel varer forløb på uddannelseshjælp for 20-24-årige i Randers i gennemsnit 49 uger, mens et gennemsnitligt forløb i Favrskov varer 92 uger. En længere varighed betyder dermed, at hver ung, der afværges fra uddannelseshjælp, repræsenterer en større økonomisk gevinst for kommunen.

2. **Aldersfordelingen i projektet:** Dertil varierer andelen af unge i forskellige aldersgrupper mellem kommunerne, hvilket har stor betydning for de økonomiske effekter. For eksempel er 26 pct. af de afsluttede forløb i Viborg i aldersgruppen 20-24 år, mens der ingen afsluttede forløb for 20-24-årige er i Skive. Da ældre unge typisk modtager højere ydelser og ofte har længere forløb på uddannelseshjælp, vil kommuner med en højere andel af 20-24-årige i projektet kunne opnå større besparelser.
3. **Udgangspunktet i kontrolgruppen:** Effekten af indsatsen afhænger også af, hvor mange unge der i udgangspunktet ville være kommet i uddannelse eller beskæftigelse uden indsatsen. Kommuner, der i forvejen har en høj beskæftigelses- og uddannelsesfrekvens, vil have sværere ved at dokumentere store effekter. Skanderborg har fx et referencegrundlag, hvor 93,7 pct. af de unge med øget sandsynlighed for støtte er i beskæftigelse eller uddannelse seks mdr. efter grundskolen, mens tallet for Hedensted er 80,8 pct. Det betyder, at Hedensted har et større "*forbedringspotentiale*" og dermed kan opnå større relative besparelser.

Bilag

1. Aktiviteter i projektet

Projektet blev indledt med en besøgsrunde, hvor regionen afholdt indledende møder med alle regionens kommuner for at undersøge interessen for deltagelse i projektet. På møderne deltog kommunale direktører og/eller afdelingsledere for relevante kommunale indsatsområder, og hovedparten var forankret i KUI, mens et fåtal kom fra de kommunale jobcentre.

Styregruppemøder

Projektet har været organiseret med udgangspunkt i en styregruppe, bestående af de kommunale ledere (ungeguidernes nærmeste chefer), hovedsageligt UU-chefer. Undervejs i projektet har man opjusteret antallet af styregruppemøder ud fra et oplevet behov om en tættere kontakt mellem regionen og deltagerkommunerne for at sikre fremdrift i projektet. I alt er der afholdt ni styregruppemøder i projektperioden. Møderne har omhandlet status på måltal og nye elementer fra den løbende evaluering og er undervejs understøttet af udsendte statusoversigter over antallet af nye unge i projektet.

Netværksmøder og workshops

Udover styregruppemøderne er der løbende afholdt netværksmøder med ungeguides fra alle deltagerkommunerne for at sikre mulighed for tværgående sparring, inspiration og videndeling. På netværksmøderne har deltagerkommunerne præsenteret egen organisering og tilgang til indsatsen, og der er lavet statusrunder i grupper og plenum. Netværksmøderne har været fleksible og blev løbende tilpasset på baggrund af ungeguidernes ønsker og oplevelser. Dertil har netværksmøderne dannet ramme for løbende drøftelse af resultater fra evalueringen med indspark fra Carelink Gruppen. Samlet er der afholdt 12 netværksmøder i projektperioden.

Desuden er der afholdt individuelle statusmøder med udvalgte kommuner grundet stor udskiftning i gruppen af ungeguides, ny ledelse i projektet eller andre relevante årsager.

2. Evaluators aktiviteter i projektet

Start- og slutevaluering på ungeniveau

Som led i projektet blev der udviklet en start- og en slutevaluering, som de unge udfyldte ved henholdsvis begyndelsen og afslutningen af et forløb. Skemaerne fungerede ikke kun som dokumentation, men som en dialogisk ramme, der gav den unge mulighed for at reflektere over egne drømme, ressourcer og udfordringer i forhold til uddannelse og job.

Spørgsmålene dækker centrale temaer som fremtidsønsker, oplevelse af egne muligheder, håndtering af udfordringer, viden om støttemuligheder og anvendelse af

personlige styrker. Skalaspørgsmål (0-10) gjorde det muligt at tale om udvikling og skabe konkrete samtaler om, hvad der kunne flytte den unge et skridt videre.

Slutevalueringen indeholdt desuden spørgsmål til relationen til ungeguiden og oplevelsen af fællesskab. Samlet set bidrager start- og slutevalueringerne både til at synliggøre progression for den enkelte unge og til at styrke guidernes faglige læring på tværs af forløb.

Interview

Som en del af evalueringen er der gennemført interview med både unge og ungeguider samt centrale samarbejdspartnere i de deltagende kommuner. Formålet var at skabe en nuanceret forståelse af, hvordan indsatsen oplevedes i praksis. Derudover blev der gennemført et interview med projektledelsen fra Region Midtjylland for at opnå indblik i det strukturelle omkring projektet og erfaringer herfra.

Økonomisk analyse (rentabilitet)

Der er desuden udarbejdet en økonomisk analyse med fokus på at belyse det potentielle besparelses- og gevinstelement i indsatsen. Analysen tager udgangspunkt i, hvad det betyder for kommunerne og regionen, hvis unge, som ellers risikerer at havne i længerevarende forsørgelsesforløb, i stedet får fodfæste i uddannelse eller job. Beregningerne bygger på eksisterende viden om forsørgelsesudgifter og de langsigtede samfundsøkonomiske konsekvenser af ungdomsledighed. Formålet er ikke at dokumentere præcise effekter i projektperioden, men at synliggøre de mulige økonomiske perspektiver ved en forebyggende ungeindsats.

Et overblik over det samlede antal gennemførte aktiviteter i projektet er visualiseret på næste side.

Tidspunkt Aktivitet

Januar 2023	Indledende styregruppemøde
Marts 2023	Kickoff møde
April 2023	Netværksmøde
Juni 2023	Netværksmøde
Juni 2023	Styregruppemøde
Oktober 2023	Netværksmøde
November 2023	Styregruppemøde
December 2023	Netværksmøde
Januar 2024	Forandringsworkshop
Marts 2024	Netværksmøde
Juni 2024	Styregruppemøde
Juni 2024	Netværksmøde
September 2024	Styregruppemøde
September 2024	Netværksmøde
September 2024	Kvalitativ analyse af de unges oplevelse
November 2024	Netværksmøde
Januar 2025	Netværksmøde
Januar 2025	Kvalitativ analyse af de kommunale lederes oplevelse
Marts 2025	Styregruppemøde
Marts 2025	Kvantitativ økonomisk analyse, version 1
April 2025	Netværksmøde
April 2025	Kvalitativ analyse af ungeguidernes oplevelse
Juni 2025	Styregruppemøde
Juni 2025	Kvalitativ analyse af projektledernes oplevelse
Juni 2025	Netværksmøde - kursus m. internat
Juni 2025	Kvalitativ analyse af projektejernes oplevelse
Juli 2025	Kvantitativ økonomisk analyse, version 2
September 2025	Styregruppemøde
September 2025	Netværksmøde
September 2025	Samlet evalueringsrapport

3. Økonomiske beregninger

Enhedspris for forløb med ungeguide

For at vurdere hvad ét ungeguideforløb koster i hver kommune, er kommunens samlede lønudgifter til deres ungeguide(s) fordelt på antallet af unge, der er påbegyndt et forløb i pågældende kommune. Det giver en enhedspris, der afspejler den reelle ressourceanvendelse i indsatsen.

I den forbindelse skelnes der mellem to beregninger:

- Enhedsprisen, som måler hvad indsatsen koster pr. deltager
- Effektestimeringen, som kun omfatter unge, der har afsluttet deres forløb

Da en effekt først kan opgøres, når den unges forløb er afsluttet, indgår - som nævnt - udelukkende disse i effektberegningen. Men i beregningen af enhedsprisen medregnes alle opstartede forløb - også selvom forløbet endnu ikke er afsluttet - da ungeguiderne allerede har brugt tid og ressourcer på dem.

Hvis kun afsluttede forløb inddrages i udregningen af enhedsprisen, vil det give et kunstigt forhøjet estimat af omkostningen pr. ung. De uafsluttede forløb er ikke nødvendigvis udtryk for, at indsatsen ikke har haft effekt - men snarere at nogle unge har behov for længere tid og mere støtte, før forløbet kan afsluttes.

Det vurderes derfor metodisk forsvarligt at beregne enhedsprisen ud fra alle opstartede forløb og samtidig fastholde fokus på afsluttede forløb i selve effektestimeringen. Det sikrer, at økonomien i indsatsen udregnes retvisende. Kommunernes enhedspris pr. forløb med en ungeguide kan aflæses i tabellen nedenfor.

Kommune	Lønudgifter til ungeguides	Forløb i alt	Pris pr. forløb
Favrskov	1.925.708,02 kr.	141	13.657,50 kr.
Hedensted	2.286.205,74 kr.	118	19.374,62 kr.
Herning	2.193.572,20 kr.	195	11.249,09 kr.
Norddjurs	1.127.458,81 kr.	41	27.499,00 kr.
Randers	1.133.384,20 kr.	76	14.912,95 kr.
Ringkjøbing-Skjern	1.528.213,43 kr.	107	14.282,37 kr.
Skanderborg	1.866.443,57 kr.	136	13.723,85 kr.
Skive	1.322.205,65 kr.	92	14.371,80 kr.
Viborg	3.173.134,04 kr.	198	16.025,93 kr.
UU Nordvestjylland	3.612.498,62 kr.	224	16.127,23 kr.

**UU Nordvestjylland inkluderer Holstebro, Lemvig og Struer*

Kontrolgruppe - de kommunespecifikke sammenligningsgrundlag

For at vurdere effekten af ungeguideindsatsen anvendes et kommunespecifikt sammenligningsgrundlag, der estimerer andelen af *unge, der ville være i beskæftigelse eller uddannelse uden indsatsen*. Af tabellen nedenfor fremgår det, at tallene varierer mellem 80,8 pct. og 92,7 pct., hvilket indikerer store forskelle mellem kommunerne og understreger vigtigheden af at bruge lokale data frem for et nationalt gennemsnit.

Kommune	Andel uden job/udd. tre mdr. efter grundskole	Andel uden job/udd. 15 mdr. efter grundskole	Estimeret andel i job/udd. seks mdr. efter grundskole
Favrskov	10,0 %	17,8 %	88,1 %
Hedensted	16,2 %	28,1 %	80,8 %
Herning	6,8 %	17,4 %	90,6 %
Holstebro	9,0 %	16,1 %	89,2 %
Lemvig	15,6 %	5,2 %	87,0 %
Norddjurs	17,2 %	18,1 %	82,6 %
Randers	11,7 %	15,5 %	87,4 %
Ringkjøbing-Skjern	14,9 %	13,9 %	85,4 %
Skanderborg	5,2 %	13,5 %	92,7 %
Skive	9,9 %	19,9 %	87,6 %
Struer	6,1 %	16,3 %	91,4 %
Viborg	6,6 %	18,0 %	90,6 %

Sammenligningsgrundlaget er baseret på data fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, som opgør andelen af unge med øget risiko for støttebehov uden for job/udd. hhv. 3 og 15 måneder efter 9. klasse. Da disse unge har risikomarkører, der ligner dem i ungeguideprojektet, anvendes de som et kontrafaktisk scenarie - altså et skøn over, hvad der ville være sket uden indsatsen. For at estimere de unges status seks måneder efter 9. klasse antages en jævn udvikling mellem de to tidspunkter, og andelen uden for job/udd. fremskrives på den baggrund. Andelen i job/udd. beregnes som 100 pct. minus den estimerede andel uden for job/udd.

Valget af seks måneder er fastsat med afsæt i, at det svarer til den gennemsnitlige varighed af et ungeguideforløb i projektet og dermed matcher den periode, hvor indsatsen forventes at gøre en forskel. Metoden tager højde for forskelle i kommunernes socioøkonomi, uddannelsesmuligheder og lokale arbejdsmarked, hvilket gør sammenligningen så præcis som muligt. Dog er det vigtigt at tolke resultaterne med en vis forsigtighed, da de bygger på fremskrevne data.

Carelink Gruppen

Analyse & Udvikling

Nørreport 26, 1. sal

8000 Aarhus C

www.carelinkgruppen.dk

